

ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ' ಭಾರತೀಯ ವಲಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೋಟ

ಡಾ. ಬಸಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಜೈನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (ಡೀಮ್ಡ್) ಬೆಂಗಳೂರು
Email-bskamaldinni@gmail.com

“ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ” ಕೃತಿಯು ತಾರಿಣಿ ಶುಭದಾಯಿನಿ ಅವರ ಕೃತಿ. ಇದು ಸಂಶೋಧನ ಕೃತಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿ. ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಡಯಾಸ್ಪೋರಾದ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ವಲಯ ವಲಸೆ. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯನ್ನು ‘ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ’ ಕೃತಿಯು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ’ ಎಂದರೇನು? ಪದ, ಪದದ ಅರ್ಥ ವಿವರಗಳನ್ನು, ಪದದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ ಪದವು ಗ್ರೀಕ್ ಮೂಲದ್ದಾಗಿದ್ದು ‘ಬೀಜಗಳಂತೆ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅಂದರೆ ‘ಒಂದೇ ಜನಾಂಗದ ಜನರು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಬೇರೆಡೆಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು, ಬೀಜಗಳಂತೆ ಸಿಡಿದು ಚದುರುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳು ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತದೆ” (ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ. ಪುಟ-೪) ಈ ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ ಎಂಬ ಪದದ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೫೮೭-೫೮೬ರಲ್ಲಿ. ಯಾಹೂದಿಗಳ ವಲಸೆಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ. ಯಹೂದಿಗಳು ಅನುಭವಿಸಿದ ವಲಸೆಯ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು, ಅವರು ಹೊತ್ತ ತಾಯ್ನಾಡಿನ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ ಪದ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದೆ. ಯಹೂದಿಗಳಂತೆಯೇ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಇತರೆ ಸಮುದಾಯಗಳ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು, ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ ಪದ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ ಭೂಮಿಕೆಯ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವ ಲೇಖಕರು ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಡಯಾಸ್ಪೋರಾದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಹಾದು ಹೋಗುವ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಅದರ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಅರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಥಾನ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪದವಾಗಿ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಭೌತಿಕ

ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ” (ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ. ಪುಟ-೯) ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ವಲಸೆ, ಹರಡುವಿಕೆ, ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಿಕೆ, ತಾಯ್ನಾಡಿನಿಂದ ದೂರ ಇರುವುದು, ದೇಶ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗುವುದು ಮುಂತಾದ ಅರ್ಥಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಪದವು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ವಿಶಾಲತೆಯ ಅರ್ಥ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಹೂದಿಯರ ವಲಸೆ ಅನುಭವಗಳಂತೆಯೇ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಡೆಯುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಲಸೆ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತ, “ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕರಿಯರನ್ನು ಕೂಲಿಗಾಗಿ, ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬಲವಂತದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ.” (ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ. ಪುಟ-೯). ಹೀಗೆ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಯಾಮಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ವಲಸೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಲಸೆ, ಜನಾಂಗೀಯ ವಲಸೆಗಳನ್ನು ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸಂವೇದನೆಯಾಗಿ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಜನಾಂಗೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಿರಿದಾಗಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಪದ ಹೊಸದೆನಿಸಿದರೂ ಮೂಲತಃ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಅಂತರ್‌ಶಿಸ್ತೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ವಿವೇಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ವಲಸೆ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು, ಈ ಪರಿಭಾಷೆಯು ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾತ್ವಿಕಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಎನ್ನುವುದು ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಅನುಭವ; ವಿಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆನಪು ಎಂದು ಪದದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುತ್ತದೆ. ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ವಲಸೆಯ ಚಲನೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೊಳಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ವಲಸಿಗರು ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡುಗಳ ಕುರಿತು ಅತೀತವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಬೇರುಗಳುಳ್ಳ ತಾಯ್ನಾಡು ಮತ್ತು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರ ಅನಾಥ ಭಾವ, ತಾಯ್ನಾಡಿನ ತುಡಿತಗಳನ್ನು ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೊಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಡಯಾಸ್ಕೋರಾವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಸಾಹತು, ಆಧುನಿಕೋತ್ತರ, ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ, ಅನಸ್ತಿತ್ವವಾದಿ ನೆಲೆಗಳು, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನೆಲೆಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ನೋಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಯಾಸ್ಕೋರಾಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಕುರಿತು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ವಲಸಿಗರೊಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟು ನೋಡುವ; ಎರಡನೆ ತಲೆಮಾರಿನ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ವಲಸಿಗರನ್ನು ಎರಡನೆ ಮೂರನೆ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ವಲಸಿಗರ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೊಳಪಡಿಸುವ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುವ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ವಲಸಿಗರು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳಂತೆ ಭಾಷಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಸಮುದಾಯದವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಡಯಾಸ್ಕೋರಾದ ಭಾಷಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ, ವಲಸೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುವ ಭಾಷಿಕ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆ ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯವೂ ಆಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷಿಕ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಕೇವಲ ಖಂಡಾಂತರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋದವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಆಂತರಿಕವಾಗಿಯೂ ಘಟಿಸಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಗಡಿನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ದರ್ಶನ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಡಿನಾಡು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಒಳನಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಹಣಕೆಟ್ಟು ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹಿಡಿಯಲೆಂದು ತಮಿಳರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಹಿರಿಯೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಹೀಗೆ ಬಂದ ಅನೇಕರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದರು. ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ತಮಿಳರು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯವರಾಗಿದ್ದರು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡ ತಮಿಳರು, ತಮಿಳು-ಕನ್ನಡ ಎರಡಕ್ಕೂ ಪರಿಚಿತರಾದ"(೯) ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಡೆಯುವ ಭಾಷಿಕ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾವು ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾಗಳು : ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು. ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದ ದಾಸರ ಮಾತನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆ 'ಫಾರಿನ್ ರಿಟರ್ನ್ಸ್' ಅಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ 'ಫಾರಿನ್ ಸೆಟಲ್ಮೆಂಟ್' ಎಂದು ಬದಲಾದ ಭಾರತೀಯ ವಲಸಿಗರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೦ ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉದಾರೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣದ ನಂತರ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸುತ್ತ, "ಭಾರತೀಯರು ವಲಸಿಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯವರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇಂದು ಭಾರತೀಯರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಸರಾದ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಮುದಾಯವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ೮೭ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಿಲಿಯನ್ನಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ" (ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ. ಪುಟ-೬೪-೬೫) ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸುತ್ತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯರು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿರುವುದನ್ನು ಅವರೊಳಗಿನ ಅಸ್ಥಿತ್ವಗಳು (ಧಾರ್ಮಿಕ, ಭಾಷಿಕ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸ್ಥಿತ್ವಗಳು) ಅವರನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾ, ಭಾರತೀಯ ತಮಿಳರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಡಾಫಿಯೋದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿ ಭಾಷಿಕರು ಮಾರಿಷ್‌ಡಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್ ಸುರಿನಾಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂಮರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆನಡಾ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಸಿಕೊಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕರು ಇರುವುದನ್ನು ಈ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಸರ, ಭಾಷಿಕ ಪರಿಸರ, ಕೊನೆಗೆ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಪರಿಸರಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೂಡುಗೆರೆಯ ಅಸ್ಥಿತ್ವಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾವನ್ನು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಲಸೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ವಲಸೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಎರಡು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ವಲಸೆ ಎಂದು ಸಹ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಂತತಿಗೆ ಎರಡು ಚರಿತ್ರೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಒಂದು ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳ ಚರಿತ್ರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳ ವಲಸೆಯ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶ್ಲವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಪಠ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅದರ ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಕುರಿತು

ವಿವರಿಸುತ್ತ, ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವವರೆಲ್ಲ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಬರಹಗಾರರೆ? ವಿದೇಶ ಸಂಜಾತರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಾಹಿತಿಗಳೇ? ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಯಾರು? ಎಂಬೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೇಶಾಂತರ ಹೋದ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಲೇಖಕರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಲಸಿಗರನ್ನು ತಮ್ಮತನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ನೆನಪುಗಳ ಕಡೆ ತಿರುಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶಾಂತರ ಹೋದವರು ನೆನಪುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡು ಮತ್ತು ದೇಶಾಂತರದ ಸ್ಥಳ ಎರಡರ ನಡುವೆ ಅವರು ತೊಯ್ಯಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಯ ಸಂವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು ಎಂದು ರಾಬರ್ಟ್ ಫ್ರಾಸನ್ 'ದಿ ರೋಡ್ ನಾಟ್ ಬ್ರೇಕನ್' ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಲಾಗದ, ಒಂದನ್ನು ಬಿಡಲಾರದ, ಇನ್ನೊಂದರ ಮೋಹ ತೊರೆಯಲಾರದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಇಂಡಿಸ್ಪೊರಾ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಡಿಸ್ಪಪರಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಅನ್ಯದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಲೇಖಕರ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುವ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಾರಾವ್, ಅನಿತಾ ದೇಸಾಯಿ, ವೇದಾ ಮೆಹ್ರಾ, ಶಾಂತಾ ರಾಮಾರಾವ್ ಮುಂತಾದ ಲೇಖಕರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತ, ಭಾರತೀಯ ಲೇಖಕರು ಭಾರತೀಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದನ್ನು ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರೂ ಇವರ ಕೃತಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿ, ತುಡಿತ ತಾಯ್ನಾಡಿನತ್ತಲೇ ಇರುವುದನ್ನು ಇಂಡಿಸ್ಪೊರಾ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಾಧ್ಯತೆ : ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಲೇಖಕ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಕನಿ ಮಾಡಿ ತಂದು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತತ್ವವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾದ ಅಂಶಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಇದುವರೆಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವತ್ತ ಗಮನ ಹರಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ-ಕನ್ನಡಿಗರ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ"(೧೧) ದ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಎಂದೊಡನೆ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವವರ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು

ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡುವುದರಿಂದ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ” (ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ. ಪುಟ-೮೫) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭಾಷಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಎಂದರೆ ಹೊರನಾಡುಗಳೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ವಿದೇಶಗಳೆಂದು ನೋಡದೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಸಮಾಜ, ಸಮುದಾಯಗಳ ಹೊಕ್ಕು ಬಳಕೆ, ಮತಾಂತರಗಳು ಕೂಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಷಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಲಸೆಗಳು, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಎನ್ನುವುದು ತೀರಾ ಹೊಸದಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಜೈನ ಮುನಿಗಳು ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು ಪುನಃ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಭಾಷಿಕ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾವನ್ನು ಭಾಷಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ವಲಸಿಗ ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವಲ್ಲದೆ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಲಸೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ವಲಸೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಕಡಲ ನಂಟಿನಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡ ವಲಸೆಗಳು ಅನೇಕ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿವೆ ಎಂದು ಮುಂಬೈ, ಗೋವ ಕೊಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ತನಕ ಕನ್ನಡಿಗರ ವಲಸೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕರಾವಳಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಡಯಾಸ್ಕೋರಾಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಮಾದರಿಗಳೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ವಲಸಿಗರು ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು, ಉದ್ಯೋಗ, ಹೋಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮ ಹೀಗೆ ಹೋದಲೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತ, ತುಳು ಹಾಗೂ ಕೊಂಕಣಿಗಳನ್ನು ಒಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಪೊರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಉಪಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಜಾಪುರ, ಕೊಪ್ಪಳ, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗದಂತಹ ಸೀಮೆಗಳಿಂದ ಜನರು ವಲಸೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾ ವಲಸೆ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇತರೆ ಭಾಷಿಕರನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತ, ಕನ್ನಡಿಗರ ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಅಭಿಮಾನ, ತಹತಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸಂಘಗಳು ತಲೆ ಹೆತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಭಾಷಿಕ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಡಯಾಸ್ಪೊರಿಗರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನ್ಯಭಾಷಿಕರು ತಮ್ಮ ಮೂಲದ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಅಸ್ಮಿತೆಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಶ್ರೀರಂಗ ಮೊದಲಾದವರು ಮರಾಠಿ-ಕನ್ನಡ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನುಳ್ಳವರು. ಮಾಸ್ತಿ ಎ. ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್, ಡಿ.ವಿ.ಜಿ, ಬಿ.ಎಲ್ ಸ್ವಾಮಿ, ತಮಿಳು-ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕರಾದರೆ, ನಾ ಕಸ್ತೂರಿ ಮಲಯಾಳಂ-ಕನ್ನಡದವರು. ಹೀಗೆ ಭಾಷಿಕ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಲೇಖಕರ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

‘ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆ’ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧರ್ಮ, ಮತ, ಪಂತದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಎರಡು ಮತ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು ರಾಜಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡುತ್ತ, ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ, ಇನ್ನು ಅನೇಕರು ಬಲವಂತದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ, ಪಂತಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ “ಪಂಪನು ‘ಮುನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದೆ’ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ, ಬ್ರಹ್ಮಶಿವ ಕವಿಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡವರು” (ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ. ಪುಟ-೧೬೭) ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾದ

ಚಾರಿತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾವು ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಧರ್ಮೀಯರ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

‘ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ನೆಲೆ’ ಎನ್ನುವ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅನೇಕ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಲೇಖಕರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬರಹಗಾರರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದಲೇ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನದ ಶುದ್ಧ ನೆನಪು ಅಂತರ್ ಜಲದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದಿಗೆ ಇವರು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಮರಳಲಾರದಷ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ‘ಹೋಗುವೆ ನಾ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ನನ್ನೊಲುಮೆಯ ಬೀಡಿಗೆ’ ಎಂಬ ಕವನದ ಸಾಲನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು, ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಣ ಬದಲಾದರು, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ್ದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪರಿಸರ ಚಿತ್ರಣ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ತುಡಿತವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎ. ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ‘ಅಣ್ಣಯ್ಯನ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ’ ಕತೆಯನ್ನು ಬಿ.ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರ ‘ದೋಣಿ ಲಂಗರು ಹಾಕಿ ತೇಂಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನೀನೆಂದೆ; ಹುಟ್ಟೆಲ್ಲೋ ಅಲ್ಲೇ ಸಾಯುವುದೇ ಸ್ವರ್ಗ’ ಕವನದ ಸಾಲನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ನೆಲದಿಂದ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ ಅನೇಕ ಲೇಖಕರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾಕರ ‘ಸಮುದ್ರಗೀತೆಗಳು’, ಪೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾಯರ ‘ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವ’ ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವರು ವಿದೇಶಿ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಒಟ್ಟಾರೆ ಡಯಾಸ್ಪೊರಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅದರ ಅನೇಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಡೆಯುವ, ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಲಸೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನ’ ಚಿಂತನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತ, ಸೂಕ್ತ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಷಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಇತರೆ

ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂತರ್ ವಲಸೆ, ಅಂತರ್ ರಾಜ್ಯದ ವಲಸೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಲಸೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗುವಂತಹ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

• ಆಕರ ಗ್ರಂಥ

ಡಯಾಸ್ಕೋರಾ. ತಾರಿಣಿ ಆರ್ ಶುಭದಾಯಿನಿ. ೨೦೧೬. ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು.

• ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

೧. ಬಿಳಿಮಲೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ. ೨೦೧೯. ವಲಸೆ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯ. ಆಕೃತಿ ಆಶಯ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್. ಮಂಗಳೂರು.

೨. ತೊಳ್ಳಾಡಿ ರಾಜರಾಮ್. (ಸಂಪಾದಕರು) ೨೦೧೭. ಸಮಾಜವಾದ : ಒಂದು ವಾಚಿಕೆ. ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು.

೩. ಹನುಮಂತಪ್ಪ ತಾರಿಹಳ್ಳಿ, ೨೦೧೨. ಮಾನವ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಲ್ಲಟಗಳು. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ.

೪. ಗಂಗನಾಯಕ್ ಕೆ. ಎನ್. ೨೦೧೨. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ. ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ ಮೈಸೂರು.

೫. ಜಗದೀಶಕೊಪ್ಪ ಎಸ್. ೨೦೦೮. ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಭಾರತ. ಸಿಂಚನ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಹಾವೇರಿ.